

Congresbundel

Congresstukken - 20^e Uniecongres

31 januari 2009
Philharmonie te Haarlem

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Uitnodiging.....	4
Programma.....	5
Toelichting programma.....	6
Belangrijke data voor Unie- en Ledencongres	7
Agendapunt 3 Verslag 18 ^e Uniecongres 17 november 2007	7
Agendapunt 4 Voorstel Toestemming uitstel goedkeuring jaarrekening.....	21
Agendapunt 5 Voorstel Vertrouwensregeling.....	22
Agendapunt 6 Voorstel Programma EP 2009-2014.....	29
Agendapunt 7 Voorstel kandidatenlijst EP2009	30

Uitnodiging

Geachte heer/ mevrouw,

Hierbij nodig ik u van harte uit voor het gecombineerde Unie- en Ledencongres van de partij dat, zo de Here wil, op **zaterdag 31 januari 2009** a.s. gehouden zal worden. Het congres start om 9.30 uur en zal naar verwachting rond 16.00 uur afgelopen zijn. Het congres zal worden gehouden in de Philharmonie in Haarlem.

Programma

De agenda treft u als bijlage bij deze uitnodiging aan. Het ochtendgedeelte (Uniecongres) zal in het teken staan van de Europese verkiezingen. Het bestuur stelt zowel het program als de kandidatenlijst aan het Uniecongres voor.

Voor de derde keer op rij is dit een gecombineerd Unie- en Ledencongres. Het is goed om elkaar als leden van de partij in een brede samenstelling te ontmoeten. Daarom organiseren we tijdens het lunchprogramma ook een ontmoetingsmoment tussen u en onze landelijke politici. Waarbij onze politici allerlei vragen over hun werk beantwoorden. Dit vindt onder meer plaats in de vorm in de mogelijkheid tot speeddaten met Tweede Kamerleden.

Na het lunchprogramma (met daarin ook een lunchconcert) vindt het Ledencongres plaats. Hier kunnen partijleden aangeven hoe ze over bepaalde politieke zaken denken. Uitspraken van het Ledencongres heten resoluties. Het Landelijk Bestuur nodigt de leden en de geledingen uit om gebruik te maken van het recht om resoluties in te dienen.

Stukken

De congresstukken kunt u downloaden van onze website (www.christenunie.nl/congres). U kunt een papieren versie van de stukken eventueel ook opvragen via het partijbureau (per email: bureau@christenunie.nl of telefonisch: 033 - 422 69 69). Onze medewerkers zijn u graag van dienst.

Moties, amendementen en resoluties

Kiesverenigingen, Perspectief en de bestuurdersvereniging kunnen tot **vrijdag 23 januari 2009 12:00 uur** amendementen en moties indienen via bestuur@christenunie.nl. Indieners van moties en amendementen voor het Uniecongres worden uitgenodigd om deze tijdens een ontmoeting met een afvaardiging van het Landelijk Bestuur op zaterdag 24 januari 2009 te bespreken (Amersfoort, tijdstip volgt).

Leden en geledingen kunnen voor het Ledencongres tot **vrijdag 16 januari 2009 12:00 uur** resoluties indienen.

Aanmelding

U wordt vriendelijk verzocht om u voor de congresdag aan te melden door middel van het invullen van een persoonlijk aanmeldingsformulier. Dit formulier staan op onze website, onder www.christenunie.nl/congres. Beschikt u niet over internet, dan kunt u bellen naar het partijbureau, tel. 033 - 422 69 69. Aanmeldingen ontvangen wij in verband met de deelname aan de (gratis) lunch, graag zo spoedig mogelijk en uiterlijk **27 januari 2009**.

Voor meer informatie over de organisatie van dit Uniecongres, kunt u contact opnemen met het Partijbureau. Wij hopen u op 31 januari aanstaande in Haarlem te mogen ontmoeten.

Met vriendelijke groet,
namens het Landelijk Bestuur,

A. Poutsma-Jansen, secretaris

Programma

08.45- 09.25 uur ontvangst met koffie en inschrijving voor Uniecongres-afgevaardigden

09.30 uur Start congres (plenair, grote zaal, Uniecongres-gedeelte)

- 1 Opening
- 2 Welkomstspeech voorzitter en Mededelingen
- 3 Verslag Uniecongres 14 juni 2008
- 4 Voorstel Toestemming uitstel goedkeuring jaarrekening
- 5 Voorstel Vertrouwensregeling
- 6 Voorstel Verkiezingsprogramma EP2009
- 7 Voorstel kandidatenlijst EP2009
- 8 Toespraak lijsttrekker EP2009
- 9 Afsluiting ochtendgedeelte, gebed voor lunch

12.30 uur Lunchpauze

13.45 uur Voortzetting congres (plenair, grote zaal, Ledencongres-gedeelte)

- 10 Hervatting Ledencongres
- 11 Plenaire behandeling ingediende resoluties/ onderwerpen ter bespreking Ledencongres
- 12 Stand van zaken Kernprogramma
- 13 Toespraak Arie Slob
- 14 Intermezzo
- 15 Toespraak André Rouvoet
- 16 Sluiting

Toelichting programma

Agendapunt 3

Het Landelijk Bestuur heeft besloten met ingang van 2005 beoordelaars aan te wijzen. De taak van de beoordelaars is het verslag van het congres binnen 2 weken na congresdatum in overleg met de notulist en de secretaris van het Landelijk Bestuur te controleren. Het bestuur kan dan het verslag van het vorige congres uiterlijk een maand na congresdatum vaststellen. De namen van de beoordelaars worden bij aanvang van het Uniecongres bekend gemaakt.

Belangrijke data voor Unie- en Ledencongres

---

22 november 2008 (10-wekentermijn, deze termijn is inmiddels verstreken):

- Uniecongres: Sluitingsdatum voor **het indienen van voorstellen** voor de agenda van het Uniecongres (artikel 11 Reglement Uniecongres).

19 december 2008

- Partijbureau plaatst de **Congresbundel (Uniecongres)** op de website en verzendt deze op verzoek per post.

16 januari 2009

- Ledencongres: Sluitingsdatum voor **het indienen van onderwerpen ter behandeling en resoluties** voor de agenda van het Ledencongres (artikel 10 Reglement Ledencongres, uitgestelde termijn).

23 januari 2009

- Uniecongres: Sluitingsdatum voor **het indienen van moties/amendementen** op agendapunten/ voorstellen (12.00).

24 januari 2009

- Bijeenkomst op het partijbureau tussen Landelijk Bestuur en de indieners van moties/ amendementen op de voorstellen van het bestuur. Dit als voorbereiding op een soepele bespreking op de congresdag (met name geldt dit voor het verkiezingsprogramma). Tijdstip volgt

27 januari 2009

- Partijbureau plaatst de **Nazending op Congresbundel A (Uniecongres)** uiterlijk op deze datum op de website, met daarin alle amendementen en moties, voorzien van een pre-advies van het Landelijk Bestuur
- Partijbureau plaatst **Congresbundel B (Ledencongres)** uiterlijk op deze datum op de website, met daarin onder meer de ingediende resoluties, voorzien van een pre-advies van het Landelijk Bestuur.
- Uiterste datum waarop u zich dient te hebben **aangemeld** voor het congres (via www.christenunie.nl/congres).

31 januari 2008

- Datum congres

*Uniecongres: Moties, amendementen worden slechts in behandeling genomen als zij voor aanvang van de vergadering voldoende zijn ondersteund. Dit is het geval als het aantal stemmen van de indiener en eventuele ondersteuners bij elkaar ten minste 2% bedraagt van het totaal aantal stemmen dat op een Uniecongres uitgebracht kan worden of als tenminste 3 andere stemgerechtigden de indiener steunen. De ondersteuning kan zowel **schriftelijk** (op de dag zelf) als elektronisch (**per email**, voorafgaand aan het congres) plaatsvinden. Adresseert u uw ondersteuning aan: bestuur@christenunie.nl.*

*Ledencongres: Resoluties door individuele leden zijn ingediend, worden slechts in behandeling genomen als zij voor aanvang van de vergadering voldoende zijn ondersteund. Dit is het geval als het aantal stemmen van de indiener en eventuele ondersteuners bij elkaar ten minste 10 bedraagt. De ondersteuning kan zowel **schriftelijk** (op de dag zelf) als elektronisch (**per email**, voorafgaand aan het congres) plaatsvinden. Adresseert u uw ondersteuning aan: bestuur@christenunie.nl.*

Agendapunt 3 Verslag 19^e Uniecongres 14 juni 2008

Verslag Unie- en Ledencongres van 14 juni 2008

1. Opening congres

Voorzitter Peter Blokhuis heet iedereen welkom, in het bijzonder de bewindspersonen, oud-parlementariërs en afgevaardigden van VVD, CDA en SGP. Hij deelt mee dat in het ochtendgedeelte, het Uniecongres, alleen afgevaardigden van kiesverenigingen en Perspectief stemrecht hebben. In het middagedeelte wordt het Ledencongres gehouden, dan gaat het om individuele leden. Bezoekers van het Ledencongres zijn ook welkom op het Uniecongres, ze hebben echter alleen luisterrecht, geen spreekrecht. Het bestuur verheugt zich dat zo veel individuele leden ook op het Uniecongres aanwezig zijn.

De meditatie wordt verzorgd door da. Jeannette Westerkamp, met als thema: "want bij u is de bron van het leven door uw licht zien wij licht" (Ps. 36:10). Zij leest voor uit Lucas 7: 36-50, over de liefde van een zondares. In dit Bijbelgedeelte wordt Jezus door de vrouw op een andere wijze ontvangen door gastheer Simon. Hij legt de omstandigheden van de vrouw niet uit, de situatie is als het ware een les voor Simon. Nog steeds zijn er dergelijke situaties, zoals in de justitiële inrichting waar mevrouw Westerkamp werkt. Bij Jezus komen onwaarschijnlijke figuren bij elkaar. In dit Bijbelgedeelte komt de vraag naar voren hoe wij aan het Koninkrijk van God in deze wereld kunnen bouwen. Farizeeën probeerden destijds de maatschappij te vormen d.m.v. regeltjes, de Romeinen bouwden hun Pax Romana door geweld. God daarentegen bouwt aan een nieuwe wereld, waaraan iedereen kan bijdragen, als antwoord op Gods Liefde. Na de meditatie gaat ze voor in gebed.

Hierna is er samenzang, met medewerking van Sing4Joy: *Ere zij aan God de Vader en Kroont hem, der liefde heer!*. Daarna zingt Sing4Joy voor de aanwezigen: *"When I wake up in the morning"*.

2. Mededelingen

Peter Blokhuis stelt dat de ChristenUnie radicaal wil uitgaan van Gods Woord, ook als het niet uitkomt, het gaat erom in afhankelijkheid van God te leven. De ChristenUnie wordt in commentaren beschuldigd van fundamentalisme en bekrompenheid en wordt door de samenleving gezien als een aparte partij. Christelijke radicaliteit is: beantwoorden aan een hogere macht, de ChristenUnie kiest radicaal voor het leven, voor het zwakke, voor duurzaamheid. Dit is niet de oplossing voor problemen. Daarvoor moeten eerst problemen gedefinieerd worden. Is de ChristenUnie misschien te impulsief? Kennen wij de politieke problemen op deze terreinen? Een probleem is niet altijd gemakkelijk op te lossen, niets doen is gemakkelijk en goedkoop. Maar doen we dan maar wat? De ChristenUnie heeft nagedacht over richtlijnen, er was een probleem, waarvoor de gedragscode een oplossing moest bieden. Tekst en uitleg in de media gaven onrust. Het ChristenUnie bestuur is ook niet onfeilbaar, maar moet wel in christelijke gebondenheid handelen. Er zijn discussieavonden in het land geweest, met wantrouwen en toch ook weer verbondenheid, zo kenmerkend voor de partij. Dit komt ook tot uiting in de amendementen. Dit verheugt het Landelijk Bestuur (LB). Echter partijdocumenten zijn geen lang leven beschoren, daar wordt steeds aan geschaafd. Dat is realisme. De voorzitter hoopt dat de aanwezigen vanmiddag naar huis gaan met het gevoel van gedeelde radicaliteit.

Peter Blokhuis meldt dat er 409 stemmen zijn, en dat is ruim 84%, ruim genoeg. De stemcommissie staat onder leiding van Erik van Dijk, en verder bestaat deze uit Guido van Beusekom, Annerieke Pruijm en Rogier Kramer. De twee meelezers zijn mw. H.C. Huttinga-Heijes en Dhr. J.A. Kardol. Er is een kleine wijziging in de agenda: uit tijdgebrek is punt 9 ingeperkt. De heer Blokland zal iets zeggen over het Europees Parlement en Arie Slob houdt een toespraak, maar er komen geen aparte interviews.

2A. Motie Dagvoorzitter Unie- en Ledencongres (ingediend door Perspectief)

Perspectief dient een motie in als punt van orde. De nieuwe voorzitter van Perspectief, Jmert Muijlwijk, komt naar voren en wordt begroet met applaus. Hij dient motie 2A.1 "Motie Dagvoorzitter Unie- en Ledencongres" in met als strekking een onafhankelijke dagvoorzitter aan te wijzen voor Unie- en Ledencongressen. Perspectief wil graag bij het volgende congres een onafhankelijke dagvoorzitter. Perspectief heeft daarmee goede ervaringen.

Peter Blokhuis vindt dit verstandig van Perspectief en daarom zal straks Herman Vreugdenhil de discussieleider zijn bij punt 4. Echter, de Landelijke Bestuursvoorzitter is meer dan een onzichtbaar iemand. De motie wordt afgeraden. Bij stemming wordt de motie afgewezen. Peter Blokhuis bedankt de positieve bijdrage van de nieuwe voorzitter.

3. Verslag 18^e Uniecongres 17 november 2007

Dhr. Smits, van kiesvereniging Maassluis: r 242 is citaat van hemzelf. Hij zou antwoord krijgen van het LB. Peter Blokhuis antwoordt dat het niet in het LB aan de orde gekomen is, hetgeen een fout is. Het zal in de eerstvolgende vergadering van het LB aan de orde komen en dan zal de heer Smits het antwoord krijgen. Het verslag was reeds vastgesteld.

4. Voorstel Gedragscode voor ChristenUnie-politici

Technisch voorzitter is **Herman Vreugdenhil**, Statenlid in Noord-Brabant. Hij deelt enkele spelregels mee. Alleen vooraf aangemelde sprekers krijgen spreektijd, en wel één minuut. Het gaat niet over het rapport Cnossen, maar over het voorstel van het bestuur. Sandra Korteweg, Joop Alsema en Peter Blokhuis zullen de vragen beantwoorden.

De volgorde is: eerst komen orde-moties aan bod, dan wordt het voorstel Gedragscode besproken, vervolgens de amendementen. Na de bespreking van een amendement, wordt daar direct over gestemd. Daarna wordt er over de totale, mogelijk geamendeerde, tekst van het voorstel gestemd. Als laatste komen de moties aan de orde.

Een spreker uit de zaal stelt dat een minuut spreektijd te kort is.

Orde-moties

M.4.1 Capelle aan de IJssel

M.4.2 Amersfoort

Toelichting

-Kiesvereniging Capelle aan de IJssel vond dat voor de kiesverenigingen de tijd te kort is geweest voor een goede voorbereiding op de besluitvorming. Dit zou meer vragen dan een ledenvergadering.

Motie 4.1 wordt echter ter plaatse **ingetrokken**.

-Kiesvereniging Amersfoort stelt ook dat tijd voor de bespreking te kort is. De kiesvereniging kwam daarom met het voorstel niet tot besluitvorming over te gaan, om zodoende meer tijd te krijgen om een lijn te vormen. De inbreng van het Wetenschappelijk Instituut (WI) is daarvoor gewenst. Uitstel mag geen afstel worden en de heer De Hoog wil weten wanneer de Gedragscode wel in behandeling wordt genomen.

De voorzitter heeft begrip voor de moties M4.1 en 4.2. De planning was oorspronkelijk op 1 april, daarom was het congres op 14 juni gepland. De voorzitter vindt de voorbereidingstijd voor de bespreking ook kort, maar niet te kort. De discussie kwam stevig op gang, ook in de media en in de regionale vergaderingen. Het rapport Cnossen is erg zorgvuldig en daarom is het WI niet gevraagd naar inbreng. De verwachting is dat het WI geen meerwaarde zou hebben in de discussie. Uitstel is niet wenselijk, daarom is het pre-advies: niet overnemen.

De motie 4.2 wordt **verworpen**.

Ordemotie M.4.4. Putten is daarmee tevens **niet ontvankelijk verklaard**.

Bestuursvoorstel Gedragscode

De heer Vreugdenhil geeft aan de hand van een presentatie op het scherm een korte uitleg van het bestuursvoorstel Gedragscode. Hij stelt dat de tekst van de voorgestelde Gedragscode het uitgangspunt is voor de bespreking.

Sprekers:

-Kiesvereniging Gorkum, mevrouw Herrera de Leon-de Gier: zij citeert André Rouvoet en vond hem onduidelijk. Zij stelt dat het rapport Cnossen wel de richtlijn van de ChristenUnie benoemt, maar dat

het geen specifieke regels geeft. Zij vindt dat uitspraken van hooggeplaatsten binnen ChristenUnie toevoegen aan onduidelijkheid. Ze wil meer duidelijkheid hebben t.a.v. selectie van kandidaten ter voorkoming van onduidelijkheid en verschillen tussen kiesverenigingen.

-Kiesvereniging Rotterdam, de heer Spanjersberg, is dankbaar dat in de preambule staat dat in de geest van de Bijbel gekozen wordt. Echter specifieke eisen worden niet genoemd. Er wordt in antwoorden steeds verwezen naar het gesprek met de kandidaat.

Daaruit ten onrechte te concluderen:

- dat goede kwaliteiten opwegen tegen een kwalijke levenswijze. Verantwoordelijkheid bij het plaatselijk bestuur geeft verschillen.
- Hij wil graag de toezegging dat het LB naar selectiecommissies duidelijkheid geeft

-Kiesvereniging Barneveld, mevr. Brouwer, stelt dat de Gedragscode goed is, maar wel voor meerdere uitleg vatbaar is. Daarom komt de kiesvereniging met haar amendement. Wil graag dat de oorspronkelijke zin uit het rapport van de commissie Cnossen -dat seksuele omgang in het huwelijk thuishoort- opnemen in Kernprogramma.

-Kiesvereniging Wierden-Enter, dhr. Maat, ziet het huwelijk als iets positiefs van God. Het gaat er niet om wat niet mag, maar wat wel mag.

-Kiesvereniging Elburg, dhr. Dickhof, ziet nu af van spreektijd, maar zal bij de behandeling van zijn motie het woord willen voeren.

-Kiesvereniging Bergambacht, dhr. Kooter ziet af van spreektijd.

-Kiesvereniging Maassluis, dhr. Smits, hoort nu overal "Ik hou van Holland", maar zou graag de variatie "ik hou van de ChristenUnie" horen. Hij stelt dat de ChristenUnie geen eerste- en tweederangs leden kent. Iemand die lid is, mag ook vertegenwoordiger worden. Hij heeft respect voor het rapport van Meindert Leerling, maar vindt deze wel erg strak. Op 2 november is er een brief aan mevr. Lont gestuurd, maar daarop is geen antwoord gekomen. Als je zelf iets vindt, mag een ander ook iets vinden. Het vraagstuk van het rapport Cnossen wordt door zijn kiesvereniging ondersteunt, de ChristenUnie is een basis partij, dus is de verantwoordelijkheid aan de kiesvereniging.

-Kiesvereniging Putten, dhr. Brandhof. In de beginjaren van de ChristenUnie was de leuze: duidelijkheid, eerlijkheid en echtheid. Nu moet de partij duidelijk zijn naar mensen met een andere geaardheid. Voor selectiecommissies moet het duidelijk zijn hoe om te gaan met de Gedragscode. De interpretatie daarvan is het grootste probleem. Niet de tekst, maar hoe er in de praktijk mee wordt omgegaan, de sturing naar de selectiecommissie. Hij denkt aan de moeite die de kiesvereniging Wageningen had met deze kwestie. Hij doet de oproep naar het LB om duidelijkheid te geven naar selectiecommissies en zo nodig op te treden, met de leus: "Wees duidelijk, eerlijk en echt".

- Kiesvereniging Oldebroek, dhr. Harsevoort, vraagt indien de selectiecommissie er niet uitkomt, of er dan ondersteuning door het LB gegeven wordt.

-Kiesvereniging Ede, dhr. Van Lier, had amendement A4.2 ingediend, daar was echter onvoldoende steun voor. Verdere spreektijd is nu niet nodig.

-Kiesvereniging Urk, dhr. Woord, het amendement is ingetrokken, maar de motie niet. Hij meldt dat zijn kiesvereniging achter de commissie Cnossen staat, maar ziet wel onrust, ziet meerdere kampen. Er moet wat met de onduidelijkheid gebeuren. Steunt het Voorstel Gedragscode en het LB.

-Kiesvereniging Zwolle, dhr. Van der Ven. In de discussie omtrent de Gedragscode is de kiesvereniging Zwolle haar voorzitter kwijtgeraakt. Wel was het afscheid goed, maar elkaar vinden is niet gelukt. Hij pleit ervoor om dat de ChristenUnie zich uitsprekt. De kiesvereniging heeft geconstateerd dat de Gedragscode een consistent beeld geeft hoe opgetreden moet worden. De durf om niet op papier uit te leggen, maar het open gesprek getuigt van lef. Vanuit de Gedragscode de Bijbelse weg zoeken om met de kandidaat te kunnen spreken. Hij heeft twee vragen aan het LB en geeft een stemverklaring in drie principes: de Gedragscode is consistent, het open einde is zeer belangrijk, lijstjes daarentegen worden eindeloos. Ten tweede moet de Gedragscode zo eenvoudig mogelijk zijn, en als laatste geen uitstel voor de Gedragscode.

De twee vragen

- In artikel 12 van de Gedragscode is sprake van een regeling. In de toelichting dat die regeling er zou moeten komen. Wanneer is deze regeling klaar?
- De kracht van de Gedragscode is de selectiecommissie, maar is ook de zwakte, een goede toelichting, professioneel en krachtig is daarom nodig. Op welke datum is deze beschikbaar?.

-Perspectief, M. Gunnik, stelt dat het document toekomstgericht moet zijn. De Gedragscode is een goede keuze om ook in de toekomst ermee aan de slag te kunnen.

-Kiesvereniging Gooi-Noord, dhr. Kardol, wil graag fijnzinnig omgaan met andersdenkenden, hij vindt echter dat er meer waarborgen voor selectie nodig zijn. In hoofdstuk vijf van het rapport Cnossen zijn de conclusies niet logisch, moeten wel uitgedragen worden. Er worden geen conclusies getrokken bij

een andere levenswijze. Merkwaardig dat zaken zoals declaratiegedrag wel concreet genoemd wordt, maar zo iets als levenswijze niet. Er is behoefte aan duidelijkheid.

-Kiesvereniging Bevelanden, dhr. Bouma, wil graag koppeling van de Gedragscode aan het kernprogramma. Dat geeft weer hoe je als ChristenUnie bestuurder moet leven. In het artikel van Peter Blokhuis in het Nederlands Dagblad staat dat lokale kiesverenigingen selecteren. Vanmorgen gaf prof. Douma een andere conclusie dan de vorige week in het Nederlands Dagblad. Hij is hier erg blij mee.

-Kiesvereniging Franekeradeel, dhr. Stelma, stelt dat ChristenUnie politici functioneren in een wereld die van God los is, waarin elke discriminatie altijd moet worden vermeden. Mening en daden moeten echter gescheiden worden. Mensen liefhebben is elkaar aanspreken op zonden, gebaseerd op Gods onfeilbare Woord. Echter iedereen zou een ander op een dwaalspoor kunnen brengen, we moeten elkaar daarop blijven aanspreken.

-Kiesvereniging Montfoort, dhr. Kol. Hij heeft zorg over hele proces, want hij ziet in de krant vele interviews, terwijl het rapport nog niet klaar is. In een toekomstig geval moeten de kiezers eerst op elkaar gehouden worden. Namens zijn kiesvereniging geeft hij complimenten over het rapport, vindt dit gedegen, maar kan zich indenken dat velen willen weten wat haalbaar is en wat niet. Dat is alleen niet precies te beschrijven. Wel zijn er veel onduidelijkheden en zijn er plaatselijk verschillende interpretaties mogelijk van de Gedragscode. Voor een selectiecommissie zijn meer lijnen nodig inzake het gesprek. Met de oproep: houdt elkaar vast als ChristenUnie leden.

-Kiesvereniging Bommelerwaard, dhr. Bragt, wat beogen we met de Gedragscode? Stukje leidraad voor vertegenwoordigers, een handvat voor de praktijk. Zijn eerste reactie was de vraag of dit wel voldoende houvast is. Hij is ontzettend content met het amendement van Nunspeet. Hoe ga je straks om met deze Gedragscode is belangrijker dan het te bespreken stukje tekst. Hoe ga je zorgvuldig om met zaken die lokaal kunnen knellen. Homoseksualiteit apart mee laten tellen zou onevenwichtig zijn. In rapport Cossen staan daarover uitspraken die zijn kiesvereniging zorg geven. Zijn kiesvereniging heeft behoefte aan duidelijkheid.

Beantwoording van vragen door het LB.

De voorzitter wil ingaan op de hoofdlijnen van de vragen. Hij is blij met reacties, proeft verbondenheid. Hij hoort de vraag dat het klip en klaar moet zijn, dat alles duidelijk moet zijn. Hij wil echter aangeven dat sommige zaken moeilijk liggen, dat is ook duidelijkheid geven.

In de media komt soms ander beeld naar voren. In nadruk op het gesprek en niet op media, gaan zaken soms een eigen weg. In een gesprek is goed te peilen of iemand in de ChristenUnie staat en voor anderen daarin duidelijk is.

Selectiecommissies hebben grote verantwoordelijkheid. Echter, in de ChristenUnie heeft elk niveau zijn eigen verantwoordelijkheid. Het LB moet ervoor waken dat de ChristenUnie ook ChristenUnie is. Bij verschillen tussen kiesverenigingen komt actie van het LB, maar achteraf. Het LB waakt over identiteit partij en is waakzaam. In discussies is gebleken dat het LB daarin een eigen verantwoording heeft. De voorzitter beseft dat een kleine kiesvereniging meer problemen kan hebben. Dan is er een onafhankelijk persoon via het partijbureau in te schakelen. De Gedragscode geeft aanvulling op bestaande documenten. Vroeger was een dergelijk document niet nodig. De code moet duidelijk zijn voor het gezicht van de ChristenUnie.

De voorzitter proeft een vraag naar meer duidelijkheid. Hij is het er mee eens dat er goed gecommuniceerd moet worden, het contact plaatselijk – landelijk moet goed zijn en goed blijven. Leden hebben recht op tweezijdigheid. Dit is een opdracht aan de nieuwe directeur om daar specifiek op te letten.

Op het volgende Uniecongres zal meer bekend zijn over handvatten voor de kiesverenigingen. Het LB zal elke kiesvereniging iets moeten bieden en moet mensen daarvoor beschikbaar stellen.

Na de beantwoording van het bestuur, wordt overgegaan tot de behandeling van de amendementen.

A 4.1 Barneveld 1

Artikel 1 lid 2 van het voorstel Gedragscode te wijzigen/uit te breiden met alle beleidsmedewerkers van de ChristenUnie, zowel van de partij als van de fracties .

Toelichting kiesvereniging

De toevoeging geldt voor beleidsmedewerkers van de ChristenUnie. Deze moeten op dezelfde lijn staan om de Gedragscode te ondertekenen.

LB

De voorzitter vindt het amendement begrijpelijk. Toch acht het LB het heel belangrijk om verantwoordelijkheden te scheiden. De vertegenwoordiger is gekozen. De medewerker aangesteld. Daarom is het pre-advies niet overnemen.

Het amendement wordt in stemming gebracht en **verworpen**.

A 4.2 Ede

Het amendement heeft **onvoldoende steun** verkregen en wordt derhalve niet in behandeling genomen.

A.4.3 Schouwen-Duiveland

Het amendement wordt door indiener **ingetrokken**

A.4.4 Schouwen-Duiveland

Stelt voor om artikel 2, lid 1 van het voorstel Gedragscode te wijzigen door in de vijfde regel de woorden: "vanuit de Bijbel te verantwoorden", vervangen door: "te toetsen aan de normen van de Bijbel, zoals die in de orthodox christelijke Kerk wereldwijd verstaan wordt".

Toelichting kiesvereniging

Door dit amendement wordt de Gedragscode krachtiger.

LB

De voorzitter stelt dat een zware commissie was ingesteld. Om recht te doen aan omgaan met de bijbel. In de Gedragscode moet staan waar we van uitgaan, zonder toevoegingen en voorbeelden. Het pre-advies luidt een gewijzigd overnemen, alternatieve tekstvoorstel is:

"...te laten toetsen aan de normen van de Bijbel, zoals die in de (protestants -) christelijke traditie wordt verstaan, historisch en wereldwijd".

Ook adviseert het LB om deze tekst niet in de code, maar in de toelichting daarop op te nemen.

Zowel deze alternatieve tekst, als de plaats in de toelichting, krijgen in de stemming de meerderheid en dus is het gewijzigde amendement **aangenomen**.

A.4.5 Amsterdam

Stelt voor om artikel 2, lid 1 van het voorstel Gedragscode de laatste zin 'Daarbij gaat het niet slechts om enkele losse Bijbelteksten of aan de Bijbel ontleende noties , maar om het geheel van de Bijbel' te schrappen.

Het amendement wordt **verworpen**

A.4.6 Barneveld

Het amendement heeft onvoldoende steun verkregen en wordt derhalve niet in behandeling genomen

A4.6a Wierden-Enter

Stelt voor om artikel 2 (het eerste uitgangspunt kernwaarden), lid 1, te wijzigen en uit te breiden, zodat het als volgt komt te luiden: Artikel 2 Uitgangspunt en kernwaarden

1. Niet alle situaties zijn in regels te vatten. Maar bij de beoordeling van gedragingen van ChristenUnie-politici, gelden altijd de volgende uitgangspunten:

Vertegenwoordigers van de ChristenUnie geloven in Jezus Christus als hun Heer en Verlosser. Zij aanvaarden de Bijbel als het gezaghebbende Woord van God waardoor zij zich in heel hun doen en laten willen laten leiden. Zij zijn daarop aanspreekbaar en zijn daarom bereid om hun politieke en persoonlijke gedragingen en opvattingen vanuit de Bijbel te verantwoorden. Daarbij gaat het niet slechts om enkele losse Bijbelteksten of aan de Bijbel ontleende noties, maar om het geheel van de Bijbel. Zij onderschrijven dat God in de Bijbel het huwelijk (de relatie tussen één man en één vrouw) heeft ingesteld als de enige, onverbreekbare samenlevingsvorm waarin seksuele omgang geoorloofd is.

LB

Het pre-advies is niet overnemen.

Het amendement wordt **verworpen**

A.4.7 Nunspeet

Stelt voor om artikel 2, lid 2 van het voorstel Gedragscode te wijzigen door voor onderdeel a een nieuw onderdeel te voegen dat als volgt luidt:

Authentiek en politiek geloofwaardig

ChristenUnie-politici zijn politiek geloofwaardig. Dit betekent dat hun publieke gedrag niet strijdig is met de uitgangspunten van de ChristenUnie, zoals die zijn vastgelegd in de Uniefundering en het Kernprogramma.

Toelichting kiesvereniging

we hebben een grote discussie gehad. We missen in de Gedragscode de geloofwaardigheid van de politieke vertegenwoordiger. Voorstelde toevoeging maakt de Gedragscode duidelijker.

LB

Het bestuur geeft het advies het amendement over te nemen.

Het amendement wordt in stemming gebracht en met een grote meerderheid **aangenomen**.

A.4.8 Barneveld

artikel 2, lid 2 van het voorstel Gedragscode te wijzigen door na de onderdelen a t/m d een onderdeel (e) toe te voegen dat als volgt luidt: Weet zich Schriftuurlijk gebonden t.a.v. huwelijk en seksualiteit ChristenUnie-vertegenwoordigers houden zich aan de Bijbelse normen m.b.t. het huwelijk en seksuele omgang en dragen deze ook uit, te weten:

- het huwelijk is door God bij de schepping ingesteld als een in beginsel onverbreekbare relatie van één man en één vrouw en als zodanig een grondpijler van de samenleving
- de seksuele omgang wordt onlosmakelijk verbonden gezien met het huwelijk

Toelichting kiesvereniging

De kiesvereniging wil uitstel van behandeling tot na stemming over de motie van de kiesvereniging. Dit is niet mogelijk.

LB

De voorzitter deelt mee dat het bestuur positief adviseert over motie M4.11 van Barneveld. Dat kan de KV vertrouwen geven, want de ervaring leert dat wanneer het LB positief oordeelt, het congres het doorgaans overneemt.

Het amendement wordt **verworpen**.

A.4.9 Urk

Het amendement wordt ter plaatse Ingetrokken t.g.v. steun aan A.4.7, Nunspeet.

A.4.10 Amsterdam

Het amendement heeft **onvoldoende steun** verkregen en wordt derhalve niet in behandeling genomen

A.4.12 Rijssen-Holten

Toelichting

Kiesvereniging stelt dit voor om een dode letter te vermijden.

LB

Het pre-advies van het LB is overnemen.

Het amendement krijgt steun van de vergadering en wordt **aangenomen**.

A.4.13 Schouwen-Duiveland

Het amendement heeft **onvoldoende steun** verkregen en wordt derhalve niet in behandeling genomen

Stemming Gedragscode

Het Voorstel Gedragscode, inclusief de aangenomen amendementen wordt in stemming gebracht. Een grote meerderheid is vóór.

Het voorstel is **aangenomen**.

Dit wordt met applaus beantwoord.

Moties

M4.11 Barneveld *Motie Wijziging kernprogramma passage inzake het huwelijk*

gelezen:

1. het Kernprogramma, artikel 7.2, waarin staat:
"Het huwelijk is een publieke verbintenis tussen een man en een vrouw en is als zodanig een goddelijke instelling vanaf de schepping. De overheid regelt het huwelijk en de verhouding tussen ouders en kinderen in overeenstemming met deze oorsprong. Het is niet juist dat niet-huwelijkse relaties rechtens een gelijke positie krijgen als het huwelijk, omdat dit afbreuk doet aan de unieke waarde van het huwelijk. De overheid zal ook hen die een niet-huwelijkse relatie aangaan, houden aan hun wederzijdse zorg- en maatschappelijke verplichtingen. Omdat ouders zelf de eerstverantwoordelijken zijn om hun kinderen te verzorgen, houdt de overheid in haar fiscale en sociale beleid rekening met de beperking van de draagkracht die daaruit voortvloeit."
2. het rapport van de commissie Representatie, hoofdstuk 4, waarin onder meer het volgende staat:
"Door de jaren heen hebben GPV en RPF als voorgangers van de ChristenUnie consequent in het publieke debat als hun politieke overtuiging ingebracht, dat het huwelijk door God bij de schepping is ingesteld als een in beginsel onverbreekbare relatie van één man en één vrouw en als zodanig een grondpijler van de samenleving. Daarbij werd de seksuele omgang onlosmakelijk verbonden gezien met het huwelijk."

constaterende dat:

1. in het kernprogramma alleen sprake is van de visie van de ChristenUnie op het huwelijk,
2. het rapport van de commissie Representatie daarover meer zegt,

overwegende dat:

1. er behoefte is vanuit de leden duidelijkheid te krijgen inzake de visie van de ChristenUnie op de plek van het seksuele omgang binnen het huwelijk.
2. het opnemen van deze visie in het kernprogramma meer op zijn plaats is dan in de gedragscode.
3. dat er in de nabije toekomst bovendien een bredere visie ontwikkeld kan worden tegen de seksualisering binnen onze samenleving.
4. dat er de intentie is dat het kernprogramma naast haar politieke functie ook iets zegt over de uitgangspunten en visies van de ChristenUnie en dat daartoe reeds een commissie is ingesteld om dit verder uit te werken.

spreekt uit dat:

in het herziene Kernprogramma, artikel 7.2 van het huidige Kernprogramma en de genoemde passage uit het rapport van de commissie Representatie bij elkaar dienen te worden gebracht,

verzoekt het LB:

de kernprogrammacommissie opdracht te geven dit in haar voorstel uit te werken,

en gaat over tot de orde van de dag.

LB

Het bestuur onderschrijft de motie.

Na stemming over de motie blijkt dat een grote meerderheid voor is. De motie is **aangenomen**.

M 4.5 Capelle aan de IJssel

Toelichting KV

De kiesvereniging pleit voor duidelijkheid, wil ook homoseksualiteit in de Gedragscode benoemen. De heer Van Veelen van de kiesvereniging Capelle aan de IJssel is blij met de aangenomen moties. Hij ziet het amendement van Nunspeet als een goede aanvulling. Hij stelt dat vele leden van de partij homoseksualiteit als zonde genoemd willen hebben. Hij meldt dat gezien de ontwikkelingen en toelichting van onder meer prof. Schuurman er een positieve draai is gemaakt en **trekt daarom de motie in**.

M4.6 Schouwen-Duiveland

Overwegende dat:

- Dat in het najaar van 2007 er binnen de ChristenUnie een discussie is ontstaan over de positie van praktiserende homoseksuelen binnen de ChristenUnie;
- Dat het Uniebestuur de Commissie-Crossen in het leven heeft geroepen om te adviseren over de aard en samenstelling van een gedragscode;
- Dat het advies zich niet zou moeten beperken tot de problematiek van de homoseksuele praxis, maar in bredere zin moest aangeven of, en zo ja: welke eisen en voorwaarden ook inzake de persoonlijke leefwijze aan vertegenwoordigers van de ChristenUnie mogen worden gesteld;
- Dat de commissie in het Eindrapport Representatie ChristenUnie aangeeft, dat de ChristenUnie eisen aan de leefwijze van haar vertegenwoordigers mag stellen;
- Dat de commissie in lijn met de standpunten van GPV, RPF en ChristenUnie tot op heden constateert, dat naar bijbelse norm alleen het huwelijk tussen één man en één vrouw een legitieme relatievorm is;
- Dat alternatieve seksuele relatievormen niet in overeenstemming zijn met de normen van de Bijbel;
- Dat de commissie in haar advies aan die heldere uitspraak geen consequenties verbindt;

Spreekt uit dat:

Dat een ieder die in een seksuele relatievorm buiten het huwelijk tussen één man en één vrouw leeft, dan wel een leefwijze heeft die in strijd is met de bijbelse normen, de ChristenUnie niet op geloofwaardige wijze kan vertegenwoordigen,

En gaat over tot de orde van de dag.

Toelichting

De heer Passchier van de kiesvereniging Schouwen-Duiveland laat het nu aan leden over om voor de helderheid te stemmen

M4.7 Elburg

Gelezen:

- het voorstel gedragscode voor ChristenUnie-politici;
- het rapport van de Commissie Representatie aan het LB van de ChristenUnie;
- het minderheidsstandpunt Commissie-lid Meindert Leerling.

Constaterende dat:

- ....;

Overwegende dat:

- het voorstel gedragscode voor ChristenUnie-politici ons inziens terecht aangeeft dat het niet mogelijk noch gewenst is een lijst vast te leggen van levenswijzen of gedragingen die de politieke geloofwaardigheid van (potentiële) ChristenUnie-vertegenwoordigers in het geding brengen;
- de ChristenUnie en haar voorgangers GPV en RPF door de jaren heen consequent op basis van bijbelse uitgangspunten als onderdeel van hun politieke overtuiging hebben uitgedragen dat het huwelijk door God bij de schepping is ingesteld als een in beginsel onverbreekbare relatie van één man en één vrouw en daarmee als een grondpijler van de samenleving;
- andere relatievormen dan het huwelijk tussen één man en één vrouw niet met het huwelijk gelijkgesteld kunnen worden;
- de (maatschappelijke) discussie rondom de gedragscode zich concentreert op de vraag of praktiserende homoseksuelen wel of niet een vertegenwoordigende functie kunnen vervullen binnen de ChristenUnie;
- uitlatingen van prominente leden van de ChristenUnie, conclusies van groeperingen als Contrario, COC en andere, aangeeft dat ten aanzien van het wel of niet kunnen vertegenwoordigen van de ChristenUnie door praktiserende homoseksuelen, er verschil in uitleg mogelijk blijkt te zijn van de gedragscode;

- de discussie lijkt te gaan over alleen praktiserende homoseksuelen en er wordt niet gesproken over de mogelijke uitleg van de gedragscode ten aanzien van andere relatievormen dan het huwelijk tussen één man en één vrouw;
- leden binnen de ChristenUnie en mensen daarbuiten helderheid willen hebben omtrent het standpunt van de ChristenUnie inzake de gedragscode voor ChristenUnie-politici;

Spreekt uit dat:

- als uitleg bij artikel 2 aan te nemen dat andere relatievormen dan het huwelijk tussen één man en één vrouw, niet passen bij de vereiste geloofwaardigheid en zij die hier toch voor kiezen daarmee dus geen vertegenwoordiger kunnen zijn van de ChristenUnie.

En gaat over tot de orde van de dag

Toelichting kiesvereniging

De heer Dickhof van kiesvereniging Elburg stelt dat de aanleidingen van de motie waren: de slogans van de ChristenUnie, uitlatingen van ChristenUnie politici in pers, zoals inzake kwestie Wageningen en uitingen in de pers dat de ChristenUnie de Bijbelse normen laat varen. Hij doet daarom de oproep om een expliciet Bijbels standpunt te laten horen: samenleven naar Bijbelse waarden, kiezen voor bijbelse normen.

M4.8 Urk

Gehoord de beraadslaging,

Overwegende dat:

- Dat in het najaar van 2007 er binnen de ChristenUnie een discussie is ontstaan over de positie van praktiserende homoseksuelen binnen de ChristenUnie;
- Dat het Uniebestuur de commissie Cnossen in het leven heeft geroepen om te adviseren over de aard en samenstelling van een gedragscode;
- Dat het advies zich niet zou moeten beperken tot de problematiek van de homoseksuele praxis, maar in bredere zin moest aangeven of, en zo ja: welke eisen en voorwaarden ook inzake de persoonlijke leefwijze aan vertegenwoordigers van de ChristenUnie mogen worden gesteld;
- Dat de commissie in het Eindrapport Representatie ChristenUnie aangeeft, dat de ChristenUnie eisen aan de leefwijze van haar vertegenwoordigers mag stellen;
- Dat de commissie in lijn met de standpunten van GPV, RPF en ChristenUnie tot op heden constateert, dat het huwelijk door God bij de schepping is ingesteld als een in beginsel onverbreekbaar relatie tussen één man en één vrouw
- Dat alternatieve relatievormen niet gelijk gesteld kunnen worden met het huwelijk
- Dat de commissie in haar advies aan die heldere uitspraak geen consequenties verbindt;

Spreekt uit dat:

- Dat, een vertegenwoordiger van de ChristenUnie in woord en daad de beginselen van de partij moet uitdragen. Dat het niet geloofwaardig is wanneer een ChristenUnie vertegenwoordiger er een andere leefwijze op na houdt dan verwoord in de beginselen van de partij, die gegrond zijn op de Bijbel als Gods Woord.

En gaat over tot de orde van de dag.

Toelichting kiesvereniging

De heer Pasterkamp van kiesvereniging Urk is het niet eens met het pre-advies van het LB. Wel doet hij de oproep tot vertrouwen aan het bestuur.

Reactie LB over de moties M4.6 – M4.8

De voorzitter vindt het drie indringende moties, waarin de hele discussie eigenlijk nog eens overgedaan is. Begrijpt dat Urk de ene keer de Gedragscode te specifiek, de andere keer te vaag vindt. Hij doet de oproep om zich aan de tekst van code te houden.

Stemming

M4.6 van Schouwen-Duiveland wordt **verworpen**.

M4.7 van Elburg motie **verworpen**

M4.8 van Urk motie **verworpen**

M4.10 Amsterdam

Gelezen:

- het Rapport van de Commissie Representatie aan het LB van de ChristenUnie en het voorstel 'Gedragscode voor ChristenUnie-politici';

Constateerend dat:

- de ChristenUnie wil vasthouden aan het altijd gehuldigde standpunt over het huwelijk en alternatieve relatievormen, als verwoord in het rapport van de Commissie Representatie in hoofdstuk 4 en conclusie 7;
- selectiecommissies toetsen of iemand de politieke overtuiging van de partij op een geloofwaardige wijze kan uitdragen, en daarbij ook de wijze waarop diegene zijn of haar christen-zijn in de praktijk van elke dag gestalte geeft in overweging neemt.

Overwegende dat:

- het een zeer goed uitgangspunt is dat de politieke geloofwaardigheid in relatie tot iemands levensstijl in *vertrouwelijke* gesprekken ter sprake komt;
- de verantwoordelijkheid die daarmee gelegd wordt bij een selectiecommissie een grote is, *bijvoorbeeld* wanneer het gaat om mensen die leven in een gebroken huwelijk of een niet-huwelijkse relatie met iemand van het andere of hetzelfde geslacht;
- de kans bestaat dat selectiecommissies tot een verschillend oordeel komen over de politieke geloofwaardigheid van iemands levenswijze;
- het van belang is dat leden niet tot een object van discussie en commotie worden, tot schade van henzelf en het getuigenis van de ChristenUnie;
- het voor de eenheid van de partij van belang is dat de selectiecommissies op een uniforme en zorgvuldige wijze met gevoelige kwesties omgaan;

Spreekt uit dat:

- selectiecommissies worden *geadviseerd* leden wiens levenswijze binnen de partij tot verdeeldheid en commotie leidt, niet te plaatsen op de kieslijst.

Verzoekt het LB:

- een dergelijke adviserende rol op zich te nemen;
- een draaiboek te maken voor selectiecommissies hoe procedureel om te gaan met een dergelijke situatie, om schade voor de betrokken persoon en de partij tot een minimum te beperken.

En gaat over tot de orde van de dag.

Toelichting kiesvereniging

De heer Klok van de kiesvereniging Amsterdam vraagt het congres ongehoorzaam te zijn aan het LB door toch voor te stemmen. Hij stelt dat het rapport Cnossen een mooi rapport is, waarvan de weerslag in de Gedragscode staat. Hij is blij dat de selectiecommissie eindverantwoordelijk is. Toch is er een gevoel van ontevredenheid, hij wil meer grip: hij twijfelt niet aan de selectiecommissie, maar beseft de mogelijkheid van verschillen. Het LB heeft de taak tot het bewaken van de eenheid door advies te geven aan selectiecommissies en is er dan proactief bij betrokken. De heer Klok heeft gemerkt dat de discussie zijn eigen dynamiek heeft, waarbij het goed is om een draaiboek klaar te hebben bij probleemsituaties. Door de motie van zijn kiesvereniging kan de boel bij elkaar worden gehouden als ChristenUnie.

De voorzitter stelt dat de motie van Amsterdam iets vanzelfsprekends over zich heeft. Het bestuur heeft haar eigen verantwoordelijkheid en zal handreikingen geven. Het LB moet de lijn in de gaten houden. Echter, een levenswijze die tot commotie zou kunnen leiden moet je niet expliciteren.

De motie wordt **verworpen**

De voorzitter, Peter Blokhuis, bedankt de technisch voorzitter Herman Vreugdenhil. Hier blijkt, aldus de heer Blokhuis, de waarde van de motie van Perspectief. De voorzitter spreekt ook dank uit aan de leden van de commissie Cnossen voor het vele werk. Er volgt een groot applaus.

Daarna volgt een muzikaal intermezzo van Sing4joy

10. Toespraak fractievoorzitter Tweede Kamer, Arie Slob

De volledige tekst is op de site van de ChristenUnie te vinden.

(<http://www.christenunie.nl/nl/k/7102/news/view/293071/48487/Speech-Arie-Slob-Voorjaarscongres-14-juni-2008.html>)

5. Voordracht bestuurskandidaten

Mevrouw Poutsma-Jansen is voorgedragen voor herbenoeming, maar zij is vanwege ziekte vandaag niet aanwezig. Verder draagt het bestuur de heer Gert Schouwstra voor als nieuw bestuurslid.

De heer Smits van de kiesvereniging Maassluis had graag een niet door het LB naar voren geschoven kandidaat gehad. De voorzitter antwoordt dat altijd gevraagd wordt om namen van mogelijke kandidaten naar voren te schuiven.

Het Uniecongres gaat akkoord met de benoeming van mevr. Poutsma en dhr. Schouwstra.

Deze laatste stelt zich voor. Hij komt uit Sneek en stelt dat meer mensen uit Sneek betrokken zijn bij bestuur van Nederland. Hij is dankbaar voor het in hem gestelde vertrouwen.

6. Afscheid vice-voorzitter LB, Bert Groen

Bert Groen was tijdens het vorige congres ernstig ziek. Hij neemt afscheid van het LB.

De heer Blokhuis typeert hem als hét GPV en tevens dé ChristenUnie. Hij was eenentwintig jaar burgemeester, twee jaar Statenlid, een korte tijd lid van de Eerste kamer en jarenlang vice-voorzitter. Hij heeft grote verdiensten voor het GPV en de ChristenUnie. De gouden speld komt hem meer toe dan wie dan ook.

De voorzitter spreekt de wens uit dat de Here hem nog lang wil sparen en dat hij nog veel -in de schaduw -mag doen voor de ChristenUnie.

Bert Groen is trots op het ontstaan van de ChristenUnie. Met spijt doet hij nu noodzakelijkerwijs een stap terug. Hij heeft de discussie de afgelopen maanden gevolgd en realiseert zich dat het niet anders kon dan met Gods zegen. Zijn wens voor de partij 'het ga u goed'.

Afscheid Henk Visser

Het was de bedoeling om de heer Henk Visser te verrassen met een speld, maar op het beslissende moment blijkt de heer Visser onvindbaar.

7. Stand van zaken voorbereiding Europese Verkiezingen 2009

De voorzitter van Perspectief is blij met de duidelijke procedure. Perspectief heeft een duidelijke visie op Europa, maar wordt niet betrokken bij de lijst voor de Europese verkiezingen.

Peter Blokhuis acht dit juist het resultaat van de ontspannen houding ten opzichte van Perspectief. Perspectief heeft doorgaans grote aandacht binnen de partij. De heer Blokhuis geeft aan dat het LB altijd rekent op moties van Perspectief.

Er zijn geen andere sprekers, de aanwezigen gaan akkoord met de procedure.

9. Parlementair Jaarverslag Europese delegatie, door Hans Blokland

Ter voorbereiding op zijn bijdrage, heeft de heer Blokland op de website van de eurofractie gekeken, om nog eens te kijken wat hij allemaal in het Europese Parlement (EP) gedaan heeft. Hij is er zelf verbaasd over. Hij heeft een team van medewerkers bij het EP, maar ook in Rotterdam. Op dit moment houdt hij zich bezig met klimaat en energie, een belangrijke taak. De Nederlandse delegatie geeft meer informatie dan Brussel bij werkbezoeken ergens in de wereld, zoals in Bali.

Het werk is buitengewoon intensief. Hij is schaduwrapporteur, houdt zich bezig met emissierechten, CO₂ uitstoot, etc. Hij is ook vice-voorzitter van de milieucmissie en kan dan een rol spelen. Hij was op gesprek in Kazachstan, had daar een gesprek met de ambassadeur, die net een jaar ChristenUnie-lid bleek te zijn.

Europarlementariërs moeten ook vaak lezingen geven. Door de medewerkers worden die goed voorbereid, dergelijk werk is in je eentje niet te doen. Het kent een grote verscheidenheid aan taken. Hij zou de zaterdagen eigenlijk vrijhouden, maar dat lukt niet altijd.

Hij is blij met de volwassenheid van de ChristenUnie in de discussies van vanmorgen. Hij heeft een buitengewoon mooie tijd gehad in het EP en hoopt het nog een goed jaar te hebben.

De voorzitter stelt dat goed is te horen wat iemand in Brussel en Straatsburg doet. Het blijkt dat Hans Blokland niet herkiesbaar is en dat de partij op zoek moet naar een vervanger.

8. Jaarverslag LB 2007 (agendapunt 8, naar achteren verplaatst)

Dhr. Smits, Maassluis, vraagt of het mogelijk is dat de kiesvereniging per mail informatie te krijgt wie er zich afgemeld hebben. Verzoekt om informatie van het partijbureau van mensen die een vraag gesteld hebben aan het partijbureau zodat de kiesvereniging die mensen zou kunnen benaderen voor ledenwerving.

8.1. Schriftelijk jaarverslag

Geen commentaar vanuit de zaal.

8.2. Financieel jaarverslag

Geen commentaar vanuit de zaal. De voorzitter meldt dat Bert Boerman er niet van houdt op het podium te staan, maar waardering voor hem is op zijn plaats; zonder een goede penningmeester is de partij er financieel slecht aan toe.

11. Afsluiting Uniecongres-gedeelte

Peter Blokhuis gaat voor in gebed voor de lunchpauze.

12. Politieke bezinning in deelsessies

Voortzetting congres in de deelsessies,

- Deelsessie A: Visie op samenleving en overheid (Kernprogramma)
- Deelsessie B: Visie op onderwijs en opvoeding (Kernprogramma)
- Deelsessie C: Leren van Limburg (o.l.v. Klaas Koelewijn)
- Deelsessie D: Een ChristenUnie-man op Defensie (o.l.v. Eimert van Middelkoop)
- Deelsessie E: Politiek panel (m.m.v. landelijke ChristenUnie-politici)
- Deelsessie F: Méér leden méér betrekken (gefaciliteerd door de Kaderschool)
- Deelsessie G: Centra voor Jeugd en Gezin

13. Heropening plenair gedeelte van het congres

Plenaire zitting wordt heropend met medewerking van Sing4Joy. Tevens wordt een spotje getoond over de inspiratiedag op 27 september 2008.

14. Terugkoppeling aangenomen resoluties vorig Ledencongres

Op dit congres worden er in het ledencongres geen nieuwe resoluties behandeld. Afhandeling van de aangenomen resoluties tijdens het vorige Ledencongres:

- Over de Kinderopvang (8.B.1 en 2): de Tweede Kamerfractie is er druk mee bezig. Cynthia had een motie erover ingediend, maar deze is helaas verworpen.
- Steun aan Sderot. (8.C.4 deel b): er is steun gevraagd door Joël. Daar is bevestigend op gereageerd, de Nederlandse regering doet haar best.
- Verzilvering van de arbeidsmarkt (8.D.1): de fractie heeft de employability al ver uitgewerkt. De ouderparticipatie is in voorbereiding
- Leerlinggebonden financiering in het Hoger Onderwijs (8.F.1): De notitie Wajong is al een stap in de goede richting. De fractie vindt dat nu al jobcoaches aangesteld kunnen worden.
- Studie WI naar moedertaal (8F2): volgens het LB heeft het WI hiervoor nu geen ruimte.
- MBO kosten (8.F.3): Arie Slob heeft de kosten van het MBO aangekaart. Er wordt gedacht aan gratis Openbaar Vervoer voor 16- en 17-jarigen. Dit komt in de begrotingen van 2009 aan de orde.

Intermezzo

Het nieuwe spotje van de ChristenUnie wordt getoond. De aanwezigen moeten zelf maar eens kijken of er iets storends in zit, aldus de heer Blokhuis. Er klinkt applaus

15. Presentatie en welkom nieuwe partijdirecteur, Menno van Hulst

Menno van Hulst wordt door de voorzitter geïntroduceerd. Deze meldt dat het LB blij is dat hij nu al meedraait, hoewel hij pas officieel vanaf augustus aan het werk gaat.

Menno van Hulst:

De ChristenUnie wil tekenen oprichten van Gods aanwezigheid. Het is een voorrecht kennis met de leden te maken. Hij studeerde in Wageningen en heeft in het buitenland als ontwikkelingswerker gewerkt en daarna zich voor De Verre Naasten ingezet. Hij heeft te maken gehad met een ondeugdelijke overheid en beseft de waarde van een rechtsstaat.

De ChristenUnie moet het verschil maken in de politiek. Als directeur van het partijbureau heeft hij er zin in om daaraan mee te werken. De ChristenUnie moet investeren in kwaliteit, moet op weloverwogen wijze politiek voeren. Hij wil dat er goede verbindingen zijn tussen alle schakels van de partij, een belangrijke taak, want een politieke partij is een complexe organisatie.

De ChristenUnie bedrijft politiek om een hoger doel te bereiken en mag zich niet laten ontmoedigen bij kritiek. We staan in een lange traditie van christelijk-sociale politiek, aldus Van Hulst. Als directeur van het partijbureau wil hij daaraan steentje bijdragen.

16. Uitreiking Ledenwerfprijs 2007

Kiesvereniging Montfoort is in 2007 36% gegroeid. Het geheim hiervan is de fractievoorzitter, dhr. Kol, die bijna alle leden geworven heeft. Hij krijgt de oorkonde overhandigd en vertelt daarbij dat zijn werkwijze gewoon mensen benaderen is. Hij stelt dat wanneer iedereen twee dagen besteedt aan ledenwerven dat er dan volgend jaar veel meer leden zullen zijn.

17. Toespraak vice-premier, André Rouvoet: In wat voor land willen wij leven?

De volledige tekst is op de site van de ChristenUnie te vinden:

<http://www.christenunie.nl/nl/k/7102/news/view/292944/48487/Speech-Andr-Rouvoet-Uniecongres-14-juni-2008.html>

18. Sluiting congres

Vice-voorzitter Sandra Korteweg sluit af met de constatering dat vandaag grote hobbels genomen zijn in Zijn naam, dat die in liefde genomen zijn. Op het volgende Uniecongres is iedereen weer welkom. Ze meldt dat de bestuurscontactpersonen graag willen delen in zorgen, maar ook in plezier. Dus ook bij leuke evenementen mag er contact met hen worden opgenomen.

Ze gaat voor in gebed. Daarna is er samenzang: *Groot is uw trouw, o Heer.*

Tot slot bedankt de voorzitter Sing4Joy en een ieder die meegewerkt heeft aan dit congres. Hij wenst allen wel thuis.

Agendapunt 4 Voorstel Toestemming uitstel goedkeuring jaarrekening

---

Binnen de ChristenUnie is de gewoonte ontstaan dat er jaarlijks twee congressen zijn: een in het voorjaar (vaak in mei) en een in het najaar (vaak in november). Bij de planning van de congressen van 14 juni 2008 en 31 januari 2009 is hier van afgeweken. Beide congressen zijn later gehouden. Dit had te maken met respectievelijk de rapportage van de commissie Representatie en de totstandkoming van het verkiezingsprogramma voor de Europese Verkiezingen van 4 juni 2009.

Gegeven deze omstandigheden, wil het Landelijk Bestuur ook voor de planning van de komende congressen afwijken van de oude cyclus:

- **In 2009 nog één verlaat voorjaarscongres/vervroegd najaarscongres**
Heel concreet is het voornemens om in het reguliere voorjaarscongres te laten vervallen en het reguliere najaarscongres te vervroegen. De geplande datum van het eerstvolgende congres zal D.V. eind september/ begin oktober zijn.
- **In januari 2010 een verjaardagscongres**
Vervolgens heeft het Landelijk Bestuur het voornemen om eind januari 2010 een congres bijeen te roepen in het kader van het 10-jarig bestaan van de ChristenUnie

In september/ oktober 2010 kan dan opnieuw een congres worden georganiseerd. Dit congres zal dan waarschijnlijk in het teken staan van het verkiezingsprogramma en de kandidatenlijst voor de Tweede Kamerverkiezingen. Vanaf 2011 kan dan de 'regulier' congrescyclus weer worden opgepakt.

Jaarverslag en -rekening

Punt van aandacht is echter de verplichting van het Landelijk Bestuur om in de eerste 6 maanden van het kalenderjaar een Uniecongres te beleggen waarop de jaarstukken besproken moeten worden.

Art. 13 lid 3 van onze statuten zegt: "Het Landelijk Bestuur brengt op een algemene vergadering binnen zes maanden na afloop van het boekjaar, *behoudens verlenging van deze termijn door het Uniecongres*, zijn jaarverslag uit over de gang van zaken in de ChristenUnie en het gevoerde beleid".

In dit voorstel wil het Landelijk Bestuur deze verlenging van het Uniecongres verkrijgen, waarbij het aantekent dat de jaarstukken wel vóór 1 juli aan de kiesverenigingen in kennis zullen worden gesteld.

Voorstel

Het Landelijk Bestuur vraagt het Uniecongres ten aanzien van het bespreken van de jaarstukken van 2008 en 2009, de statutaire termijn voor het beleggen van een Uniecongres waarop deze stukken besproken worden met zes maanden te verlengen.

Agendapunt 5 Voorstel Vertrouwensregeling

In de statuten die op het congres van 17 november 2007 zijn vernieuwd, is een nieuw artikel opgenomen dat het Uniecongres verplicht tot het opstellen van een regeling die aangeeft hoe de partij met vertrouwens- en integriteitskweties omgaat. Deze opmerking staat ook in de *Gedragscode* die op 14 juni 2008 is aangenomen. Integriteitvraagstukken liggen vaak uiterst gevoelig, omdat ze op personen betrekking hebben. De goede naam kan ermee gemoeid zijn. Voorzichtigheid is daarom altijd geboden. Daarom is het verstandig om een instantie te hebben, bij wie ChristenUnie-politici terecht kunnen om in vertrouwen zaken te bespreken.

Daarnaast spreekt ook het in 2007 vernieuwde *Reglement Kandidaatstelling* een rol; in dat reglement staat aangegeven dat er een klachtenprocedure moet zijn rondom kandidaatstellingprocedures. Het is goed wanneer mensen, wanneer zij een klacht hebben, deze klacht kunnen melden bij een instantie die hier zorgvuldig en serieus mee omgaat. Het voordeel is dat alle kiesverenigingen van deze expertise gebruik kunnen maken en zo niet ieder voor zich over een vertrouwenspersoon moeten nadenken.

Essentie inhoud:

In dat kader is deze procedureregeling geschreven. De essentie van de regeling is tweeledig:

1. De regeling voorziet in vertrouwensfunctie in *zaken rondom de Gedragscode en andere integriteitsvraagstukken*. Dit was helemaal niet geregeld, en met deze regeling wel.
2. De regeling voorziet in vertrouwensfunctie in *klachten rondom kandidaatstellingsprocedure*. Dit was onder het oude kandidaatstellingsreglement lokaal geregeld, hoewel daar maar weinig concrete invulling aan werd gegeven. Deels landelijk bij vertrouwenspersoon van Inclusief. In deze regeling wordt het centraal aangepakt.

Voorstel:

Het Landelijk Bestuur stelt het Uniecongres voor om de Regeling inzake Vertrouwens- en integriteitskweties als volgt vast te stellen:

Regeling inzake Vertrouwens- en integriteitskwesities (Vertrouwensregeling)

Uitvoeringsreglement van:

art. 24 van de Statuten van de ChristenUnie (2007),
art. 12 van de Gedragscode voor ChristenUnie-politici (2008) en
art. 20 van het Reglement Kandidaatstelling en verkiezingen (2007)

Artikel 1

Definities

In deze regeling wordt verstaan onder:

- a. adviesvraag: een vraag om advies over het omgaan met de Gedragscode en andere integriteitsvraagstukken,
- b. ChristenUnie-politici: alle politieke ambtsdragers die namens de ChristenUnie actief zijn
- c. directeur: de directeur van het Partijbureau van de ChristenUnie, waarbij in de omstandigheid dat een melding, adviesvraag of klacht op de directeur betrekking heeft, waar mogelijk “voorzitter van het Landelijk Bestuur” gelezen dient te worden,
- d. Gedragscode: de Gedragscode voor ChristenUnie-politici,
- e. indiener: de indiener van een melding, adviesvraag of klacht,
- f. melding: een melding over een schending van de Gedragscode of van een vermoeden daarvan,
- g. klacht: een klacht in kader van het Reglement Kandidaatstelling en verkiezingen over het functioneren van de selectiecommissie, het bestuur of de vergadering,
- h. kandidaatstellingsprocedure: de procedure in het kader van het Reglement Kandidaatstelling en verkiezingen.

Artikel 2

Onderscheiden verantwoordelijkheid

1. Deze regeling laat onverlet de bestuurstaak van het Landelijk Bestuur, de besturen van de Provinciale Unies en de besturen van de kiesverenigingen, ten aanzien van:
  - a. integriteitsvraagstukken op de onderscheiden bestuurlijke niveaus of
  - b. klachten in het kader van de kandidaatstellingsprocedure.
2. Deze regeling laat voorts onverlet de bevoegdheid van de Geschillencommissie tot om in eerste en enige instantie onderzoek te doen naar en te besluiten over geschillen over de uitleg van of geschillen welke voortvloeien uit de toepassing van de bepalingen van de statuten van de ChristenUnie, de statuten van de kiesverenigingen en alle uit genoemde statuten voortvloeiende reglementen en procedures.

Artikel 3

Vertrouwensfunctie en vertrouwenspersoon

1. Er is binnen de partijorganisatie van de ChristenUnie een vertrouwensfunctie in de vorm van een of meerdere vertrouwenspersonen die meldingen, adviesvragen en klachten behandelen.
2. De directeur is, met inachtneming van deze regeling, verantwoordelijk voor de invulling van de vertrouwensfunctie.
3. Op voordracht van de directeur benoemt het Landelijk Bestuur een of meerdere vertrouwenspersonen die met de feitelijke behandeling van een melding, adviesvraag of klacht zijn belast.
4. Op voordracht van de directeur benoemt het Landelijk Bestuur een vertrouwenspersoon die in het bijzonder is belast met de feitelijke behandeling betreffende meldingen, adviesvragen of klachten over ongewenst gedrag in de vorm van seksuele intimidatie, agressie, geweld of discriminatie.

Artikel 4

Toegang tot vertrouwenspersoon

1. Iedereen kan een schending van de Gedragscode of een vermoeden daarvan melden bij de vertrouwenspersoon.
2. ChristenUnie-politici en bestuursleden van de ChristenUnie kunnen adviesvragen indienen bij de vertrouwenspersoon.
3. Alleen leden van de Christenunie die een aanwijsbaar, direct en persoonlijk belang hebben bij de kandidaatstellersprocedure kunnen een klacht daarover indienen bij de vertrouwenspersoon.

Artikel 5

Wijze van indienen

1. Meldingen, adviesvragen en klachten kunnen zowel mondeling, schriftelijk als per e-mail worden ingediend bij de vertrouwenspersoon.
2. De vertrouwenspersoon kan verzoeken een telefonische melding, adviesvraag of klacht op schrift te stellen.
3. De vertrouwenspersoon stelt de directeur in kennis van de hoofdlijnen waarop een adviesvraag, melding of klacht betrekking heeft.

Artikel 6

Werkwijze vertrouwenspersoon

De werkwijze van de vertrouwenspersoon wordt gekenmerkt door voorzichtigheid en vertrouwelijkheid en kan in algemene zin bestaan uit:

- a. het fungeren als meldpunt of klankbord voor de indiener en
- b. het adviseren, begeleiden en doorgeleiden van de indiener.

Artikel 7

Behandeling van een melding van schending Gedragscode of een vermoeden daarvan

1. Bij de afweging over zijn opstelling houdt de vertrouwenspersoon bij het behandelen van een melding rekening met:
  - a. de aard van het feit en de omstandigheden waarop de melding betrekking heeft,
  - b. de vraag in hoeverre het feit en de omstandigheden waarop het melding betrekking heeft, vallen onder de verantwoordelijkheid van de partijorganisatie, landelijk, provinciaal of lokaal, dan wel onder die van een overheidsorganisatie,
  - c. de tijdspanne tussen het moment waarop de melding wordt gedaan en het moment waarop het onderwerp van de melding heeft voorgevallen,
  - d. de ernst van het feit en de omstandigheden waarop de melding betrekking heeft,
  - e. de valideerbaarheid van de melding,
  - f. de positie en de persoon van de indiener,
  - g. de positie en de persoon waarop de melding betrekking heeft en
  - h. de geloofwaardigheid daarvan.
2. De vertrouwenspersoon kan ten aanzien van de in het vorige lid genoemde criteria, in overleg met indiener bij externen informatie inwinnen.
3. Na de afweging als bedoeld in lid 1, neemt de vertrouwenspersoon in samenspraak met de directeur een beslissing ten aanzien van eventuele doorgeleiding van of vervolgstappen op de melding.

Artikel 8

Behandeling van adviesvragen over de Gedragscode en over andere integriteitsvraagstukken

De vertrouwenspersoon verstrekt desgevraagd advies over hoe om te gaan met de Gedragscode en over andere integriteitsvraagstukken.

Artikel 9

Behandeling van een klacht over de kandidaatstellingsprocedure

1. Bij de afweging over zijn opstelling houdt de vertrouwenspersoon bij het behandelen van een klacht rekening met de criteria als genoemd in artikel 7, eerste lid.
2. De vertrouwenspersoon kan ten aanzien van de in het vorige lid genoemde criteria, in overleg met indiener bij het verantwoordelijke bestuur of de selectiecommissie informatie inwinnen.
3. Na de afweging als bedoeld in het vorige lid, neemt de vertrouwenspersoon in samenspraak met de directeur een beslissing ten aanzien van eventuele vervolgstappen op de klacht.

Artikel 10

Monitoring en rapportage

1. Indien de vertrouwenspersoon op basis van algemeen voorkomende meldingen, adviesvragen of klachten knelpunten signaleert in het omgaan met de Gedragscode of het Reglement Kandidaatstelling, maakt hij dit kenbaar aan de directeur.
2. De vertrouwenspersoon brengt jaarlijks verslag uit van zijn werkzaamheden aan de directeur.

Artikel 11

Evaluatie

Deze regeling wordt in 2012 geëvalueerd.

Artikel 12

Slotbepaling

Deze regeling kan aangehaald worden als 'Vertrouwensregeling'.

Toelichting

1. Algemeen

In verschillende partijreglementen werd al gesproken van een vertrouwenspersoon of van een 'vertrouwens- en integriteits'-functie. Niet iedere functie heeft ook dezelfde taak. Een overzicht:

Functie	Kader	Taak
Vertrouwenspersoon "Gedragscode"	Gedragscode (en statuten)	verstrekt "advies over het omgaan met de Gedragscode en over andere integriteitvraagstukken"
Vertrouwenspersoon "Kandidaatstelling"	Reglement Kandidaatstelling	behandelt "klacht(en) over het functioneren van de selectiecommissie, het bestuur of de vergadering"
Vertrouwenspersoon Inclusief ¹	Beleid Inclusief	behandelt klachten van vrouwen die "vanwege hun vrouwzijn niet worden gehoord, betrokken of benoemd voor politieke functies"
Geschillencommissie ²	Geschillenregeling	"onderzoekt en besluit in eerste en enige instantie over geschillen over de uitleg van of geschillen welke voortvloeien uit de toepassing van de bepalingen van de statuten van de ChristenUnie, de statuten van de lokale ChristenUnie en alle uit genoemde statuten voortvloeiende reglementen en procedures"

De Geschillenregeling behoeft enige toelichting, omdat het werkgebied van de Geschillencommissie niet beperkt wordt tot vertrouwens- en/ of integriteitskwesaties. De competentie van deze commissie is algemeen opgesteld (zie schema). Verder is het goed om te vermelden de voorzitter van de commissie de mogelijkheid heeft om, wanneer een geschil aanhangig wordt gemaakt, te onderzoeken in hoeverre minnelijke schikking (of mediation) als alternatieve vorm van geschilbeslechting tot de mogelijkheden behoort. Deze bemiddelingsfunctie ligt in de vertrouwensregeling niet bij de vertrouwenspersoon.

Twee verschillende 'werkgebieden' in de vertrouwensfunctie

Bovenstaand schema maakt duidelijk dat er onder het paraplu-begrip 'vertrouwens- en integriteitszaken' veel verschillende zaken te brengen zijn. Ruwweg vallen drie categorieën te constateren:

1. Zaken ten aanzien van het omgaan met de Gedragscode en over andere integriteitvraagstukken .
2. Zaken ten aanzien van de selectieprocedure voor kandidatenlijsten.

Ad 1

De adviesfunctie van de vertrouwenspersoon in het kader van de Gedragscode krijgt een plek in de vertrouwensregeling. Zowel ChristenUnie-politici als bestuursleden van de diverse ChristenUnie-besturen kunnen de vertrouwenspersoon om advies vragen. In de Gedragscode is geregeld dat het partijbestuur waaronder een ChristenUnie-bestuurder of -politicus ressorteert, verantwoordelijkheid draagt zijn politieke handel en wandel. Voor zover politiek relevant, geldt dat ook voor hun privé opvattingen en privé gedragingen en levenswijze. Het zal dus niet zo zijn, dat een (landelijke) vertrouwensfunctie bindende uitspraken kan doen ten aanzien van integriteitskwesaties.

Naast de adviesfunctie, krijgt de vertrouwenspersoon ook een meldpuntfunctie. Iedereen kan een (vermoeden van een) integriteitsschending van een ChristenUnie-politicus melden.

¹ Functie wordt uitgeoefend door mw. J.A.P (Coby) van der Stoep

² Commissie staat onder voorzitterschap van dhr. C.A.E. (Cor) de Jonge.

Ad 2

De vertrouwensfunctie in het selectieproces krijgt een expliciete plaats in de vertrouwensregeling. Het Reglement Kandidaatstelling 2007 verwijst hier ook al naar. Dit reglement stelt dat bij iedere kandidaatstellingsprocedure (op gemeentelijk, provinciaal, landelijk en Europees niveau) een vertrouwenspersoon wordt aangewezen die eventuele klachten kan behandelen over het gevolgde proces door, en het functioneren van de selectiecommissie, het bestuur of de vergadering. Het is niet zo, dat de behandeling van een klacht of de mening van deze vertrouwenspersoon de uitkomst van een lopend selectieproces verandert. Die 'bevoegdheid' heeft de vertrouwenspersoon niet. Wel is het zo dat de vertrouwenspersoon na een terechte klacht een signaal naar een selectiecommissie, een verantwoordelijk bestuur en/ of een ledenvergadering kan afgeven: zo kan het niet weer.

In zekere zin functioneert de (permanente) vertrouwenspersoon van Inclusief al op deze manier. De vertrouwenspersoon behandelt klachten van vrouwen die "vanwege hun vrouw-zijn niet worden gehoord, betrokken of benoemd voor politieke functies". Een klacht op deze grond raakt immers ook altijd het gevolgde proces door en het functioneren van een selectiecommissie, bestuur of ledenvergadering. Deze functie zal in de vertrouwensregeling geïntegreerd worden.

2. Artikelgewijze toelichting

Artikel 1 - Definities

Om de regeling in te kaderen, is er voor gekozen om het type meldingen, adviesvragen en klachten te definiëren. Deze definities zijn in artikel 1 terecht gekomen.

Artikel 2 - Onderscheiden verantwoordelijkheid

De vertrouwenspersoon laat onverlet dat het partijbestuur waaronder een ChristenUnie-bestuurder of - politicus ressorteert, verantwoordelijkheid draagt zijn politieke handel en wandel. Daarnaast is er een Geschillencommissie met een geheel eigen competentie. Door dit expliciet in deze regeling op te nemen, blijft dit duidelijk.

Artikel 3 - Vertrouwensfunctie en vertrouwenspersoon

In artikel 3 wordt de vertrouwensfunctie geïntroduceerd, bestaande uit één of meerdere vertrouwenspersonen. In het artikel wordt onderscheid gemaakt tussen de verantwoordelijkheid van de invulling van de functie en de feitelijke behandeling van meldingen, adviesvragen en klachten.

Vanwege de niet denkbeeldige kans op het aan bod komen van gevoelige kwesties, waar belangen, posities en reputaties van mensen op het spel staan, is het belangrijk dat meldingen, adviesvragen of klachten op hoog ambtelijk niveau bekend zijn. In deze regeling is gekozen om de directeur van het Partijbureau deze rol te geven. Hij is verantwoordelijk voor de invulling van de vertrouwensfunctie. Op zijn voordracht worden door het Landelijk Bestuur mensen in de functie van vertrouwenspersoon benoemd.

Dat kunnen er meer zijn. Te denken valt aan een permanente vertrouwenspersoon voor Gedragscode-zaken en aan (een) vertrouwensperso(n)nen voor kandidaatstellingsprocedures. Voor verkiezingen van Provinciale Staten, gemeenteraden en algemene besturen van waterschappen, kan in dat kader overwogen worden om een regionale vertrouwenspersoon aan te wijzen.

In lid 4 wordt een aparte status toegekend aan een vertrouwenspersoon die meldingen of klachten gaat behandelen die te maken heeft met ongewenst gedrag. Dit type meldingen en klachten is naar zijn aard bijzonder; het raakt iemand heel direct en heel persoonlijk. Het type klachten waar tot op heden de vertrouwenspersoon van Inclusief voor was aangewezen, valt ook onder deze 'bijzondere' vertrouwenspersoon.

Artikel 4 - Toegang tot vertrouwenspersoon

De vertrouwenspersonen binnen deze regeling zijn geen algemene ombudsachtige personen waar iedereen met al zijn klachten terecht kan. De regeling beperkt zich tot integriteitszaken in het kader van de Gedragscode en zaken betreffende de kandidaatstellingsprocedure. Dit, en de behandelingscriteria in artikel 7, moeten er toe leiden dat er ook tijdig 'nee' tegen een indiener gezegd kan worden. Of dat er tijdig wordt doorgeleid.

Artikel 5 - Wijze van indienen

Mensen moeten op een gemakkelijke manier met de vertrouwenspersoon in contact kunnen komen. Dat kan dan per telefoon, email of brief.

Nadat een melding, adviesvraag of klacht binnengekomen is, informeert de vertrouwenspersoon de directeur hierover op hoofdlijnen. Dit in het kader van artikel 3, waarin geregeld wordt dat de directeur ook verantwoordelijk is voor de vertrouwensfunctie.

Artikel 6 - Werkwijze vertrouwenspersoon

Dit artikel is opgenomen, om daarmee zowel aan te geven wat de vertrouwenspersoon doet, als wat hij niet doet. De vertrouwenspersoon luistert, fungeert als klankbord, adviseert en begeleidt, maar hij lost bijvoorbeeld niet actief op en hij bemiddelt niet; dat is niet zijn taak.

Artikel 7, 8 en 9 - Behandeling van een melding, adviesvraag of klacht

De vertrouwenspersoon zal voorzichtig en vertrouwelijk te werk gaan. De criteria in artikel 7 lid 1 bepalen zijn houding ten opzichte van de indiener en waarmee hij zich meldt bij de vertrouwenspersoon. De criteria zijn gebaseerd op de toetsingscriteria van het Bureau Integriteitsbevordering Openbaar Bestuur (BIOS) van ministerie van Binnenlandse Zaken. Het is een poging om het naar zijn aan aard moeilijk grijpbare karkater van de behandeling van vertrouwens- en integriteitszaken vorm te geven.

Voor een goede inschatting van de situatie kan het nodig zijn dat de vertrouwenspersoon externe informatie inwint. Die mogelijkheid biedt de regeling.

Op basis van de verkregen informatie en na een afweging, zal de vertrouwenspersoon in samenspraak met de directeur een beslissing over welke vervolgstappen geëigend zijn.

Artikel 10 - Monitoring en rapportage

Naast individuele adviezen op maat, is het goed dat de vertrouwenspersoon de mogelijkheid heeft om ook algemene bevindingen te communiceren. Daarnaast is het goed dat er jaarlijks een overzicht wordt gemaakt van de activiteiten van de vertrouwenspersoon. In beide gevallen wordt aan de directeur gerapporteerd. De rapportage kan voor de directeur aanleiding zijn om nieuw beleid te agenderen bij het Landelijk Bestuur.

Artikel 11 - Evaluatie

In 2012 is de regeling 3 jaar in gebruik. Ook zijn er dan verkiezingen geweest voor het Europees Parlement (2009), de gemeenteraden (2010), de provinciale staten (2011) en de Tweede en Eerste Kamer (ook 2011).

Dit artikel bepaalt dat er daarna, in 2012, een evaluatie plaatsvindt.

Artikel 12 - Slotbepaling

In artikel 12 wordt een verkorte 'werknaam' van deze regeling weergegeven. De officiële 'lange' naam is nodig omdat deze regeling in het Reglement Kandidaatstelling zo wordt genoemd.

Agendapunt 6 Voorstel Programma EP 2009-2014

Op het Uniecongres van 14 juni j.l. stemde het Uniecongres in met het bestuursvoorstel om, in de aanloop naar de verkiezingen van 2009, te onderzoeken of samenwerking met de SGP opnieuw mogelijk zou kunnen zijn.

In lijn hiermee werd op dit congres een (relatief) kleine programcommissie ingesteld onder voorzitterschap van Dick van Dijk, internationaal secretaris van het Landelijk Bestuur. De SGP heeft ook een smaldeel geleverd. In nauwe samenspraak met het bestuur is de programcommissie aan de slag gegaan met het opstellen van een gezamenlijk program.

De commissie bestond uit:

Guido van Beusekom (ambtelijk secretaris, ChristenUnie)
Jan Harm Boiten (eindredactie, ChristenUnie)
Dick Jan Diepenbroek (SGP)
Dick van Dijk (voorzitter, ChristenUnie)
Diederik van Dijk (SGP)
Chris Janse (vice-voorzitter, SGP)
Rita Klapwijk (ChristenUnie)

Joop Alsema (adviseur, politiek secretaris ChristenUnie)
Peter Zevenbergen (adviseur, secretaris SGP)

Op basis van de rapportage van de commissie, heeft het Landelijk Bestuur in zijn vergadering van 16 december 2008 het concept-verkiezingsprogramma kunnen vaststellen. Deze tekst, die in een separaat document beschikbaar is, biedt het bestuur aan het Uniecongres aan ter vaststelling.

Voorstel:

Het Landelijk Bestuur stelt het Uniecongres voor om de tekst voor het gezamenlijk Europees program vast te stellen zoals deze in een separaat document (Bijlage bij Voorstel 6) is opgesteld.

Bezoekadres Philharmonie:
Lange Begijnestraat 11
2011 HH Haarlem

Route & Parkeren

Openbaar vervoer - Het Station Haarlem bevindt zich op 10 minuten loopafstand. U vertrekt vanaf Stationsplein (centrumkant) richting de Grote Markt via de Jansweg. Aan het einde van de Jansweg vindt u links tegenover de St. Bavokerk de Philharmonie. Het Landelijk Bestuur adviseert de bezoekers van het congres om indien mogelijk van het openbaar vervoer gebruik te maken.

Met de auto - Vanuit Den Haag/Amstelveen/Schiphol (A9) Neem de afslag Haarlem (NIET afslag Haarlem-Zuid / Zandvoort). Aan het einde van de afrit de rotonde (knooppunt Rottepolderplein) voor 3/4 nemen (de derde uitvalsweg). U bevindt zich op de A200 (Amsterdam-Haarlem). Zie vervolg. Vanuit Beverwijk/Zaandam/Alkmaar (A9) Neem de afslag Haarlem. Aan het einde van de afrit de rotonde (knooppunt Rottepolderplein) voor 1/4 nemen (de eerste uitvalsweg rechts). Hierna bevindt u zich op de A200 (Amsterdam-Haarlem). Zie vervolg. Vanuit Amsterdam (A200) U rijdt de A200 richting Haarlem helemaal uit. Sla rechtsaf bij het verkeerslicht aan de Amsterdamspoort, direct daarna bij het eerste verkeerslicht linksaf. Volg deze weg totdat u het Spaarne (brug) bent overgestoken. Op de T-splitsing gaat u links en volgt u het Spaarne, u passeert Teylers Museum en gaat vlak daarna rechtsaf parkeergarage de Appelaar in.

PARKEREN - Parkeren kan in Haarlem, net zoals in andere grote steden met een historische binnenstad, problemen opleveren, vooral op donderdagavond, koopavond en in de weekenden. In het centrum van Haarlem geldt betaald parkeren. De gemeentelijke parkeergarage de Appelaar naast de Philharmonie is 24 uur geopend, maar biedt ruimte aan een beperkt aantal auto's. Op drukke avonden kunt u beter met het openbaar vervoer komen of uitwijken naar de openbare parkeergarages Station en de Kamp (beiden 10 minuten loopafstand van de Philharmonie). Parkeergarage De Houtplein is op 7 minuten loopafstand van de Stadsschouwburg. Eveneens op 7 minuten loopafstand van de Stadsschouwburg is parkeergarage de Raaks gevestigd, ook deze garage is op vele avonden regelmatig vol. Wij raden u aan op tijd van huis te vertrekken, want na aanvang van een concert of voorstelling is toegang niet meer mogelijk. Op de website www.haarlem.nl vindt u meer informatie over de parkeergarages en parkeertarieven in Haarlem.